

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-45

18.1.2024

KLP Skadeforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Fall i utvendig trapp – arbeidsulykke – advokatutgifter- yfl. § 11 første ledd bokstav a.

Forsikrede snublet i egne bein på vei ned en utvendig trapp og ble skadet. Hun opplyste at hun ikke hadde svimmelhet eller andre symptomer i forkant. Saken reiste spørsmål om hendelsen var en arbeidsulykke. Nemnda bemerket at forsikrede i denne saken hadde falt om lag 12 trappetrinn ned en utvendig trapp og la i tråd med sin forståelse av "ytre" hending til grunn at forsikredes fallulykke var omfattet av arbeidsulykkebegrepet i yfl. Forsikrede hadde også krav på å få dekket rimelige og nødvendige advokatutgifter. Forsikrede ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede falt i en trapp 12.4.21. Ambulanse ble tilkalt og hun ble kjørt til sykehus der det bla. ble notert:

Falt ned ca 12 trappetrinn i dag på jobb da hun snublet i egne bein. Ingen svimmelhet eller andre symptomer i forkant. Husker før og etter hendelsen, men ikke selve fallet. I etterkant smerter i bakhodet, nakke og hele venstre unerks. Kommer til mottak med ambulanse med nakkekrage.

Hun ble utskrevet dagen etter, men opplevde forverring og tok ny kontakt 14.4.21:

Utskrevet fra ort.avd i går, foreligger ingen epikrise. Kraftig forverring i dag med økende hodepine, nakkesmerter, og smerter i korsrygg. Kastet opp x/flere og synkopert x/flere. Ingen prodorme symptomer. Påførende ringte så AMK i dag da hun har fallerende allmenntilstand og er økende sløv. Tatt Paralgin Forte kl 12 i dag.

I melding om yrkesskade til Nav 26.5.21 ble det om selve hendelsen opplyst:

Den ansatte snublet på vei ned utvendig trapp. Uklart hvor langt ned hun falt og hvordan hun landet. Ble hentet av ambulanse, til (Sykehus).

I skademelding 19.5.22 oppga forsikrede til foretaket om hendelsen:

Den 12. april 2021 var jeg på jobb i (...). Denne dagen hadde vi delt oss i 2 grupper. Den ene gruppa gikk på tur, mens jeg hadde ansvar for den andre gruppa, (...). Ca. kl. 1230, rett etter lunsj, skulle jeg hente et skjema på kontoret i 2. etasje. Da jeg skulle gå ned den utvendige trappa igjen snublet jeg. Deretter husker jeg ingenting før (kollega X. og kollega Y.) kom til og hjalp meg. De ringte sykebil (113) og fikk instruksjoner fra sykebilen om hvordan de skulle opptre, blant annet med å legge meg stabilt sideleie for å unngå lammelse. Da sykebilen kom fikk jeg på en nakkekrage og ble deretter sendt til akutten på (sykehus).

I skademelding til foretaket 29.6.21 opplyste arbeidsgiver:

Snublet øverst i trappen på arbeidssstedet. (...)

Det ble krysset av for skader på Hals/nakke, hode, øye, tenner, skulder/arm, hånd/håndledd, fingre, rygg, hofte/bein/kne og ankel/fot.

Nav godkjente 17.9.21 "Tannskade, tann nr 11, 22 og 23, jfr. tannlegeerklæring" etter fall i trapp som yrkesskade, med slik begrunnelse:

Ifølge skademelding falt du i en trapp på jobb og skadet tenner.

Nav godkjente 18.11.21 "Skadens art: HJERNERYSTELSE OG FALLSKADE" som yrkesskade. Fra begrunnelsen:

Du jobber i (...) Du snubler på vei ned utvendig trapp og faller. Dette resulterer i hjernerystelse, fraktur i bihulebein, konkusjon av venstre hofte som kan være dislosert avulsjonsfraktur. Akutte smerter i cervical- og øver thorocal i rygg, akutte smerter i venstre ankel.

Foretaket avslo kravet 12.12.22, idet det la til grunn at hendelsen ikke var en arbeidsulykke etter § 11, men erstattet 5 timer med advokatbistand. Etter klage 27.1.23 fastholdt foretaket avslaget 1.3.23. Det ble opplyst at:

Dersom NAV eventuelt skulle tilkjenne menerstatning eller innvilge uføretrygd med yrkesskadefordeler, kan du komme tilbake til selskapet og be om en fornyet vurdering.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hendelsen var en arbeidsulykke. Ulykkesbegrepet i § 11 første ledd a) skal forstås på samme måte som i ftrl. § 13-3, jf. bla. Rt-2007-882. Forsikrede falt ned en lang og bratt trapp med et betydelig antall trappetrinn, og slike fall fra ett plan til et annet er omfattet, jf. NOU 1990:20 s. 576, "selv om det ikke foreligger noen ytre påvirkning". Det vises til avgjørelse 2018-119, som gjaldt en tømmer som snublet/skled i stige med 5 trinn, og 2021-1057 der forsikrede trakk feil i stigen. Begge tilfellene ble ansett som arbeidsulykker under yfl. Det er også vist til Rt-2006-1642, Rt-2005-1757, og som siterer Selmer "Forsikringsrett" s. 258. Hendelsen var 12.4.21, og det må legges til grunn at det var vått og glatt i trappen og at dette var årsaken til fallet. Forsikrede krever også erstattet utgifter til advokat i klagesaken.

Foretaket har i det vesentlige anført at hendelsen ikke er en arbeidsulykke. De tidsnære notater viser ikke noen plutselig og uventet ytre hendelse, og det var ingen spesielle risikomomenter knyttet til trappen. Det er vist til Rt-2009-1626 og LG-2020-87392. På aktuelle tidspunkt hadde det vært vårlig vær i lengre tid, og det er ikke holdepunkter for at det var glatt og/eller at forsikrede skled. De vises til avgjørelsene 2023-340, 2022-308, 2022-1039, 2021-597, og 2020-130. Avgjørelse 2022-428 er ikke relevant, idet det der ikke var uenighet om at hendelsen var en ulykke.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om erstatning under yrkesskadeforsikringsloven, og reiser spørsmål om fall i trapp 12.4.23 er en skadehendelse som er omfattet av arbeidsulykkebegrepet i yrkesskadeforsikringsloven § 11 første ledd bokstav a, jf. folketrygdloven § 13-3 andre ledd.

Begrepet arbeidsulykke i yfl. § 11 første ledd bokstav a skal forstås på samme måte som i ftrl. § 13-3, jf. Ot.prp.nr. 44 (1988–1989) s. 89. I ftrl. § 13-3 annet ledd defineres to ulike kategorier arbeidsulykker: det markerte ulykkesbegrep ("en plutselig eller uventet ytre hending") og det avdempede ulykkesbegrep ("en konkret tidsbegrenset ytre hending som medførte en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid").

For nemnda er spørsmålet om fall i trapp (det ytre hendelsesforløpet) kan anses som en arbeidsulykke etter det markerte ulykkesbegrepet.

Nemnda ser først på arbeidsulykkebegrepet generelt, og deretter hvordan fallulykker skal vurderes i lys av det markerte arbeidsulykkebegrepet.

Spørsmålet om hvordan de enkelte vilkårene under det markerte arbeidsulykkebegrepet skal forstås, er behandlet av Høyesterett en rekke ganger.

"Plutselig" er et vilkår som skal avgrense mot skader som utvikler seg over noe tid. Typisk eksempler på skader som ikke anses å falle inn under arbeidsulykkebegrepet er slitasjeskader og andre belastningsskader, jf. Rt-2005-1757 avsnitt 40. "Ytre" er i ulykkesammenheng et vilkår som

er ment å avgrense mot "indre svikt", som typisk skyldes forsikredes sykdom eller egen tilstand. I den såkalte Skyggekjennelsen, inntatt i Rt-2005-1757, uttalte førstvoterende bl.a. følgende om hvordan kravet til "ytre hending" skal forstås:

"Det er normalt et kjennetegn ved en ulykke at det foreligger en ytre begivenhet som inntreffer uventet og plutselig. Uttrykket "ytre begivenhet" har således lenge vært benyttet som ledd i definisjonen av "ulykke" i vilkårene for ulykkesforsikring. Med "ytre" siktes i denne forbindelse til at det må ha skjedd noe utenfor den skadedes legeme. Det er likevel ikke noe vilkår at det skal ha inntruffet noe helt uavhengig av den forsikredes person, se Selmer: Forsikringsrett, 2. utgave (1982), s. 257. Selmer fremholder at det endog er tilstrekkelig at den skadedes kropp er "det eneste som beveger seg i hendelsesforløpet: Hun snubler i en sten, glir utenfor en skrent, eller faller i vannet og synker", jf. avsnitt 47.

I forlengelsen av det siterte tekststedet i dommens avsnitt 47 uttaler Selmer at "Kravet om en "ytre begivenhet" kan kanskje omskrives med at det må ha skjedd noe som innvirker skadelig på den forsikredes kropp, og som en utenforstående kan iaktta" (Selmer, Forsikringsrett (1986) s. 257).

Rettsoppfatningen i rettspraksis og rettsteori synes å være at det ikke er et vilkår at den "ytre" begivenhet har inntruffet helt uavhengig av forsikredes egen person. En tilsvarende forståelse av rettstilstanden er også lagt til grunn av Lagmannsretten i LB-2023-58557. Nemnda vil i det videre bygge på en tilsvarende forståelse av kravet til "ytre hending".

Nemnda går i det følgende over til å se nærmere på hvordan fallulykker i trapp skal vurderes under arbeidsulykkebegrepet.

Både i høyesterettspraksis og i lovforarbeidene er det lagt til grunn at praksis fra Trygderetten skal tillegges stor vekt på ved tolkning av folketrygdloven, jf. NOU 1988:6 s. 73 og Rt-2006-1642 (Fotballspillerdommen) hvor førstvoterende uttaler:

"Den nærmere presisering av hva som ligger i "arbeidsulykke" har over lang tid vært utviklet gjennom trygdemyndighetenes vedtak, "rundskriv og Trygderettens avgjørelse, som tillegges dels betydelig vekt, jf. eksempelvis Rt-2000-220 på s. 228 og Rt-2005-1757 avsnitt 45" (avsnitt 34).

Se også Rt-2005-1757 (Skyggekjennelsen) avsnitt 40-45, Rt-2007-882 (Pallekjennelsen) avsnitt 32 og Rt-2008-1646 (Bolteløftdommen) avsnitt 32.

I rundskriv til ftrl. Kapittel 13 Yrkesskadedekning R13-00 fra Nav pkt. 3.5 uttales det at "Trygderetten har senere godkjent en rekke tilfeller hvor skaden skyldtes fall på samme plan, uten noen påviselig ytre påkjennning. I samsvar med dette er praksis omlagt slik at et hvert fall skal anses som en arbeidsulykke. Dette gjelder også fall som skyldes sykdom eller et illebefinnende".

Som påpekt av lagmannsretten i dom LB-2023-58557, viser konsistent praksis fra trygdemyndighetene de siste 20 årene at fallulykker under arbeid skal anses som en arbeidsulykke, jf. TRR-2020-2470, TRR-2014-2971, TRR-2011-1040, TRR-2004-3189 og TRR-2002-142. Det gjelder både fall på samme plan, og fallulykker som skyldes sykdom eller illebefinnende.

I nærværende sak er det ikke tale om et fall på samme plan; det er uomtvistet at forsikrede falt om lag tolv trappetrinn i utvendig trapp. Forsikredes plutselige fall i en trapp har betydelig skadepotensiale, og fallulykken hadde direkte tilknytning til utførelsen av forsikredes arbeidsoppgaver (forsikrede var på kontoret i andre etasje for å hente et skjema). Nemnda legger i tråd med sin forståelse av "ytre" hending til grunn at forsikredes fallulykke i trapp den 12.4.23 er en skadehendelse som er omfattet av arbeidsulykkebegrepet i yrkesskedeforsikringsloven § 11

første ledd bokstav a, jf. folketrygdloven § 13-3 andre ledd, selv om det er uklart hvorfor forsikrede falt. På samme måte som Høyesterett og Lagmannsretten, har nemda støtte for sin rettsoppfatning i nyere trygderettspraksis.

Forsikrede har også krevd erstattet utgifter til advokat i klagesaken. Forsikrede har krav på nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand. Nemnda utmåler ikke.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Forsikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (bransjerepresentant), Jon Einar Martinsen (bransjerepresentant), Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).